

20.12.2022

Група №24

Урок №20

Тема уроку: “Чари ночі” Олександра Олеся – перлина інтимної лірики.

Мотив краси, кохання й молодості. Експресивне висловлювання патріотичних почуттів у вірші “О слово рідне! Орле скутий!..”

Мета уроку: (формувати компетентності): *предметні* (знати основне з творчої біографії О. Олеся; розуміти природу символів у його творчості, важливість мови для формування власної ідентичності; аналізувати основні мотиви у творчості; розмірковувати, чому герої не здатні дійти до омріяного, що заважає подолати земні перешкоди на шляху до щастя; висловлювати власну думку про природу людини, її внутрішні боріння й роздвоєність; визначати жанр твору, ключові ознаки символістської поезики); *ключові* (усвідомлювати важливість гармонійного розвитку особистості для самореалізації; дискутувати з проблемою збереження мови; презентувати власні ідеї щодо розв'язання питань, порушених у творах; порівнювати особливості розкриття мотивів творів О. Олеся в літературі, музиці, образотворчому мистецтві); *загальнокультурні* (виховувати розуміння, що свобода й незалежність особистості є обов'язковою умовою творчості митця; виховувати усвідомлення того, що любов до рідного краю — джерело творчої наснаги; формувати усвідомлення мрії як прагнення людини жити краще, спонуки до активної діяльності; осмислити благородство вчинків, які здійснюються заради щастя людей).

Обладнання: підручник, портрет О. Олеся.

ПЕРЕБІГ УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ОГолошення теми й мети заняття

III. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

IV. ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Вступне слово вчителя

Олександр Олесь — один з найталановитіших співців кохання, пристрасті, радості від земної любові закоханої людини. Його вірш «Чари ночі». став однією з найулюбленіших у народі пісень «Сміються, плачуть солов'ї».

Виразне читання поезії: «Чари ночі»

Бесіда за змістом прочитаного

1. Як сказано в поезії про минущість людського життя? Чи погоджуєтесь ви з поетом? («Гори! Життя — єдина мить, Для смерті ж — вічність ціла». Справді, наше життя пролітає як одна мить. За щоденними турботами ми не встигаємо рахувати не те що дні, а цілі місяці. Треба робити все, щоб не прожити життя марно, щоб залишити по собі гарну пам'ять нащадкам). 2. Чому навесні не лише люди, а й усе живе в природі прагне любові? Знайдіть рядки з поезії, які підтверджують вашу відповідь (

Весна — час, коли природа пробуджується від зимового сну. Люди, зачаровані красою оновленої природи, прагнуть співати, любити й жити, уливши «свій струмінь життя в шумляче море»). 3. Який прийом використано в поезії? Зачитайте рядки, які б підтвердили вашу думку (У поезії використано прийом обрамлення. Це ілюструється такою строфою, уміщеною на початку й у кінці поезії). 4. Як ви вважаєте, з якою метою автор використовує цей прийом? (На наш погляд, поет підкреслює, що навіть природа хоче допомогти закоханим. Солов'ї попереджують, що молодість у людини буває лише раз, так само, як і раз буває справжнє кохання, тому треба ловити кожну мить, насолоджуватися хвилинами щастя з коханою).

Виразне читання поезії «О слово рідне! Орле скутий!».

Ідейно-художній аналіз поезії

1. Прочитайте першу строфу вірша. Чому автор зіставляє рідне слово з «орлом скутим». «співочим громом батьків». 2. Чим є рідна мова для ліричного героя? Якого значення він надає рідному слову? 3. Які образи протиставляє автор? Розкрийте їхній символічний зміст.

Коментар учителя

Турбота поета про долю РІДНОГО слова, «чужинцям кинутого на СМІХ». особливо гостро поставлена в поезії «О слово рідне! Орле скутий!». Як і в багатьох інших випадках, громадянський пафос вірша тут поєднано з глибокою задушевністю, ліричністю. Вірш О. Олесья «О слово рідне! Орле скутий!». — пристрасний гімн рідному слову. Поет прославляє народ, який зберіг рідну мову в страшну годину, «коли він сам стоять не міг». Слово в поезії О. Олесья може бути мечем і сонцем. Слово — це душа народу, і її, душу, можна зберегти, тільки зберігши мову. У поезії Олесь не оспівує слово, а закликає його спочатку стати мечем, а в наступному рядку — сонцем. Сонце і меч — знову протилежні символи. Слово, як і життя, у розумінні Олесья, — це єдність протилежностей. Це скутий орел, співочий і забутий грім. На початку вірша Олесь з болем констатує, що рідне слово кинуте на сміх чужинцям, його

зrekliся діти. Одначе вже в наступній строфі слово оживає й сміється в шумі дерев і музиці зір, у співі степів і реві Дніпра. У чому ж сила слова? Слово-меч захищає, стає в обороні рідної землі, а слово-сонце, освітивши край, уселяє надію в безсмертя народу. Олесь переконаний, що народ живий доти, доки живе його слово. Для автора доля рідної землі, як і його особиста, невіддільна від долі рідного слова. Можливо, саме тому, коли Олесь опинився в еміграції, його поезія так і не піднялася до тих висот, яких вона сягнула тоді, коли митець був разом зі своїм народом.

V. ПІДСУМКИ УРОКУ

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Аналізувати твір «Чари ночі»; прочитати твір «По дорозі в казку».

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

tanita.yar2018@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.